

Vedlegg til sak: Kommunal planstrategi 2020 – 2023.

Formannskapet i Modalen kommune la i møte 22.10.20 framlegg til kommunal planstrategi 2020 – 2023 ut på høyring. Det kom innspel frå Fylkesmannen i Vestland (no Statsforvaltaren), Vestland fylkeskommune og Trygg Trafikk. Under er det gjort kort greie for korleis innspela vart handtert.

Fylkesmannen i Vestland

Kommuneplanen

Ein sentral del av planstrategien er å vurdere og ta stilling til om kommuneplanen skal reviderast. Vi kan ikkje sjå at kommunen har tatt stilling til dette i planstrategien. Kommuneplanen arealdel og samfunnsdel vart vedtatt i 2015. 2015 er ein stund sidan og planstrategien må drøfte om det er naudsynt å revidere planen og ta stilling til om dette skal gjerast. Ein sentral del av drøftinga bør vere om det er nye føringar som gjer det naudsynt å revidere gjeldande planer. Vi viser både til Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging og statlege planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing.

Vurdering:

Vurdering av om kommuneplanen skal reviderast vert ivareteke i samband med vedtak i kommunestyret 18.03.21, samt under «Noverande kommunestyre – evaluering og vedtak» i kommunal planstrategi (KPS). Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging og statlege planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing er lagt til grunn for arbeidet, og vist til i KPS.

Nasjonale forventningar og føringar

Under overskrifta «Nasjonale forventningar og føringar» vises det til Nasjonale forventningar. Dette er bra, men vi saknar at det viser til Statlege planretningslinjer, som også må ligge til grunn for planstrategien.

Vurdering:

Innspelet er teke med under «Nasjonale forventningar og føringar».

Miljø

Planstrategien fokuserer i liten grad på miljø og klima. Planstrategien og nye planar må som nemnt leggje til grunn statlege planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing. Planstrategien må skildre utviklingstrekk og utfordringar knytt til klima, i dag og framtida. Sett i lys av klimaendringar og tidlegare hendingar, må kommunen vurdere om det er nødvendig å oppheve eller revidere gjeldande planar, jf. pkt. 4.3 i SPR. Det er viktig at kommunen bygger på eksisterande og ny kunnskap, sjå til dømes Miljødirektoratet om klimatilpassing, Miljøkommune.no, Norsk Klimaservicesenter, Naturtypelokalitetar, raudlisteartar og vassdrag inkludert eit funksjonelt kantvegetasjonsbelte skal takast omsyn til ved framtidig planlegging. Planstrategien bør føresetje at kunnskap om slike viktige naturverdiar skal oppdaterast og vidareutviklast, for å kunne gi grunnlag for berekraftig økologisk utvikling. Kommunen bør vurdere å utarbeide ein kommunedelplan for naturmangfald. Vi er positiv til at Modalen kommune er med i arbeidet med ei interkommunal plan for sjøareala i Nordhordland.

Vurdering:

Plan for klima, miljø, energi og samferdsle er drøfta og tatt inn som ein av dei planar kommunen vil prioritere i perioden. Planen vil søkje å ivareta dei innspela Fylkesmannen peiker på.

Utviklingstrekk og bustadbehov

Når det gjeld utbyggingsstrategiar for bustadar vil vi generelt minne om at ny utbygging i størst mogleg grad bør lokaliserast til eksisterande grender og tettstadar, og vere med på å styrke eksisterande infrastruktur og sosialt miljø. Dette vil òg kunne redusere bruken av privatbil, (jf. statlege planretningslinjer for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging). Ved planlegging av kommunestruktur og busetnadsmønster vil det òg vere viktig å leggje vekt på tilgang til gang- og sykkelveg og trygg skuleveg. For å møte overgangen til lågutsleppsamfunnet forventar regjeringa at kommunane legg stor vekt på effektiv arealbruk og på å samordne arealbruken og transportsystemet. Ved eventuell fortetting av eksisterande sentrum/bustadområde ser vi det som viktig at det samstundes vert lagt vekt på å ivareta og vidareutvikle ein god og samanhengande grønstruktur, og at omsynet til barn og unge vert godt ivareteke.

Vurdering:

Hovudtrekka i dette innspelet vil bli ivareteke i kommande plan for miljø, klima, energi og samferdsle.

Folkehelse

Det går fram av folkehelselova paragraf 6 at utfordringar knytt til folkehelse skal drøftast i planstrategien, og at oversiktsdokumentet etter folkehelselova paragraf 5, skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. Frå nettsida til Modalen kan vi sjå at siste oppdaterte folkehelseoversikt for kommunen er frå 2017. Vi kan ikkje sjå at folkehelseoversikt ligg som grunnlag for planstrategien. Vi saknar ein diskusjon av kommunens folkehelseutfordringar i planstrategien, og korleis de svarar desse utfordringane i planane de har eller planlegg i den komande perioden. Vi anbefalar rettleiar for eit systematisk folkehelsearbeid i det vidare arbeidet.

Vurdering:

Tema folkehelse er tatt inn under «utviklingstrekk og utfordringar i Modalen kommune».

Temaskildringa peiker mot folkehelseoversikten, samt kulturplan 2020 – 2029 som også omhandlar folkehelse. Revidert folkehelseoversikt er under arbeid og vil vere klar innan sommaren 2021.

Folkehelseutfordringar

Det er nødvendig å vise korleis ein forstår omgrepet folkehelse og vere tydeleg på kva konsekvensar dette har for kommunen sitt planverk. Befolkninga si helsetilstand og levekår, barn og unge sitt oppvekstmiljø, psykisk helse og sosial ulikskap i helse er tema som bør behandlast i framlegget til planstrategi. Vidare er ein sosial bustadpolitikk avgjerande i ein heilskapleg kommunal innsats for utjamning av sosial helseforskjellar. I planstrategien presenterer de utviklingstrekk og utfordringar frå dei ulike einingane i kommunen. Her blir det peika på nedgang i elevtal og barnetal, komande utfordring med arbeidskraft innan pleie og omsorg, fleire eldre, at barn og unge treng gode fritidstilbod inkludert møteplassar som skapar identitetstilhøyrse på bygda, og at de vil sikre barn og unge si deltaking i utvikling av lokalsamfunnet. Under oversyn over kommunen sine prioriterte planbehov listar de opp planer der vi ser for oss de vil ta opp nokre av desse tema. Mellom anna skal de lage ny felles oppvekstplan for skule, opplæring og barnehage, ny helse- og omsorgsplan der de listar opp mellom anna eldreomsorg, psykiatri- og rus, barn og unge, arbeid mot vald i nære relasjonar og Leve heile livet som tema.

Vurdering:

Modalen kommune peiker mot folkehelseoversikten og kulturplan (folkehelseplan) med omsyn til korleis kommunen forstår omgrepet folkehelse.

Aldersvenleg samfunnsplanlegging og Leve heile livet

Kommunen ventar ein auke i talet på eldre og ei aldrande befolkning gjer det naudsynt å planlegge og utvikle meir aldersvenlege samfunn med helsefremjande og universelt utforma bumiljø. Det er viktig at kommunen tek ein aktiv rolle her. Kvalitetsreforma Leve heile livet syner behovet for livsløpsperspektiv og universell utforming samfunnsplanlegginga. Det blir lagt til grunn at kommunen tek stilling til korleis de kan utforme og gjennomføre dei ulike løysingane i Leve heile livet-reforma lokalt, og det er positivt at de vil integrere reforma i helse- og omsorgsplanen.

Vurdering:

Arbeidet med kommunal plan for Leve heile livet er godt i gang, og vil bli handsama av kommunestyret i løpet av 2021.

Samfunnstryggleik og beredskap

Fylkesmannen ser generelt eit behov for større merksemd på samfunnstryggleiksarbeidet i kommunane. Det gjeld òg i kommunane sine planprosessar etter plan- og bygningslova. Det er gjennom gode planprosessar ein legg grunnlaget for eit godt samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeid. I så måte er planstrategien, og ikkje minst kommuneplanens samfunnsdel, sentrale dokument å forankre dette arbeidet i. Det er nettopp her kommunen kan gjere greie for utfordringar, strategiske val og prioriteringar. Som eit minimum bør kommunen difor følgje opp dei forventningane som går fram av Kommunalog moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18 samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling i arbeidet med den kommunale planstrategien. Der står det m.a.: «Planstrategien bør beskrive utviklingstrekk, utfordringer og strategiske valg tilknyttet samfunnssikkerhet jf. plan- og bygningsloven § 10-1. I den kommunale planstrategien bør kommunen ta stilling til behovet for å revidere helhetlig ROS-analyse og overordnet beredskapsplan etter sivilbeskyttelsesloven med tilhørende forskrift. Kommunen kan i planstrategien også prioritere å utarbeide en egen kommunedelplan for samfunnssikkerhet. For eksempel kan helhetlig ROS-analyse utarbeides som en kommunedelplan. Plan for oppfølging kan utgjøre handlingsdel til en slik plan. I den kommunale planstrategien bør kommunen ta stilling til hvilke gjeldende arealplaner som bør revideres ut fra hensynet til samfunnssikkerhet. Kunnskap om nye risiko- og sårbarhetsforhold, eller andre forhold som det tidligere ikke har vært tilstrekkelig kunnskap om, kan gi behov for å revidere planer. Særlig vil slik kunnskap kunne tilføres ved kommunens utarbeidelse og oppdatering av helhetlig ROS-analyse, jf. sivilbeskyttelsesloven og tilhørende forskrift om kommunal beredskapsplikt. Etter forskrift om kommunal beredskapsplikt § 3 bokstav b) har kommunen plikt til å vurdere om forhold som er avdekket i helhetlig ROS-analyse bør integreres i planer og prosesser etter planog bygningsloven.» Fylkesmannen kan ikkje sjå at ein har følgd opp desse forventningane jf. tilsendte høyringsdokument. Vi tilrår difor kommunen å gjere dette for å få eit best mogeleg utgangspunkt for det vidare samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet i kommunen. Elles vil vi òg vise til lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret med tilhøyrande forskrift om kommunal beredskapsplikt der det står at den heilskaplege ROS-analysen reviderast minimum kvart fjerde år. Den må difor òg inngå i opplistinga av prioriterte planar sist i dokumentet. Fylkesmannen viser elles til rettleiar T-1494 frå Miljøverndepartementet om kommunal planstrategi, og ønskjer lukke til med strategiarbeidet og med vidare utvikling av Modalen kommune.

Vurdering:

Innspelet er teke med under «Utfordringar og utviklingstrekk i Modalen kommune – rådmannen». I tillegg har det kome inn på oversikten over prioriterte planar.

Vestland fylkeskommune

Revidering av kommuneplanen

Kommunen har ikkje lagt opp til revidering av kommuneplanen i denne planperioden. Modalen sin kommuneplan er frå 2015, og vi saknar ei vurdering av status på denne sett opp mot nye føringar nasjonalt og regionalt. Kommuneplanen er det viktigaste styringsverktøyet i kommunen og bør difor vere oppdatert. Vidare vil vi på eit generelt grunnlag rå til at overordna tema vert teke inn i kommuneplanen sin samfunnsdel, og som arealstrategiar til kommuneplanens arealdel, framfor at desse vert eigne planar. Ei forenkling som dette vil kunne lette oppfølginga, tydeleggjere samanhengar og bidra til styrking av kommuneplanen som styringsverktøy. Vi meiner dette er særleg viktig i ein liten kommune som Modalen. Samfunnsdelen har ein handlingsplan som skal reviderast årleg og denne skal vere kopla til økonomiplanen. Viktige sektorovergrepande tema bør difor integrerast i kommuneplanen for å sikre gjennomføring.

Vurdering:

Vurdering av om kommuneplanen skal reviderast vert ivareteke i samband med vedtak i kommunestyret 18.03.21, samt under «Noverande kommunestyre – evaluering og vedtak» i kommunal planstrategi (KPS). Nasjonale forventingar til regional og kommunal planlegging og statlege planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing er lagt til grunn for arbeidet, og vist til i KPS.

Miljøutfordringar

Vestland fylkeskommune viser til §10-1 i plan og bygningslova som seier at planstrategien skal innehalde ein drøfting av kommunen sine strategiske val knytt til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk og miljøutfordringar. Vi kan ikkje sjå at tema klima og miljø er drøfta i planstrategien. Vi oppmodar om at kommunen skildrar kva status er når det gjeld utslepp av klimagassar og klimarisiko. Nyttige verkty for ein slik statusskildring er Miljødirektoratet sin statistikk og Kommunalbanken sin metodikk for å analysere klimarisiko. Klimabudsjett kan vere eit godt styringsverktøy både for kommunen si eiga verksemd og for å påverke alle aktørar i det geografiske området. Her bør kommunen vurdere om det er naudsynt å revidere gjeldande planar sett i lys av ny kunnskap, deriblant FN sine berekraftsmål (sjå lenger ned).

Vurdering:

Plan for klima, miljø, energi og samferdsle er drøfta og tatt inn som ein av dei planar kommunen vil prioritere i perioden. Planen vil søkje å ivareta dei innspela fylkeskommunen peiker på.

Folkehelse

Saksnr: 2020/75505-5 Side 2 av 6 I følge folkehelseloven paragraf 6, skal kommunen knytte folkehelsearbeidet til arbeid med kommunal planstrategi og kommunens folkehelseoversikt skal ligge til grunn for arbeidet med planstrategien. Kommunen skal vidare fastsette overordna mål og strategiar for folkehelsearbeidet som er egna til å møte kommunens konkrete folkehelseutfordringar i kommunale planar. Vi kan ikkje sjå at det er utarbeidd ny folkehelseoversikt i kommunen sidan 2017. Oppdatert folkehelseoversikt er viktig for å få det reelle biletet på kva utfordringar kommunen står ovanfor og knytte dette opp mot andre planar som skal reviderast. I all planlegging er det viktig å legge til rette for gode arena for medverknad for å jamne ut sosiale helseskilnader og sikre at alle stemmer vert teke i vare (sjå meir utdjupa under Kultur-idrett og inkludering).

Vurdering:

Tema folkehelse er tatt inn under «utviklingstrekk og utfordringar i Modalen kommune».
Temaskildringa peiker mot folkehelseoversikten, samt kulturplan 2020 – 2029 som også omhandlar folkehelse. Revidert folkehelseoversikt er under arbeid og vil vere klar innan sommaren 2021.

FN sine berekraftsmål og utviklingsplan for Vestland

Vi ser at Modalen har lagt inn FN sine berekraftsmål under nasjonale føringar men desse er ikkje drøfta eller innarbeidd i kommunen sin planstrategi. Regjeringa har bestemt at berekraftsmåla skal vere det politiske hovudsporet for å ta tak i våre tids største nasjonale og globale utfordringar. Då Modalen ikkje skal revidere kommuneplanen i denne planperioden er det viktig at desse vert drøfta i samband med planstrategien. I dette arbeidet anbefala vi at dykk ser på korleis fylket har løyst dette. I den nyleg vedtekne utviklingsplanen for Vestland er FN sine berekraftsmål konkretisert ned på regionalt nivå, og dette meiner vi vil gjere det enklare for kommunane å sjå kva berekraftsmål som det er særleg viktig at vi rettar innsatsen mot i Vestland dei komande åra. Modalen har nemnd dei 10 utfordringane for fylket i sin planstrategi, og vi vil oppmode kommunen om å også legge vekt på dei fire målsettingane som er førande for fylket. Målsettingane er utarbeida for å sikre ei utvikling som både svarar til den miljømessige, sosiale og økonomiske berekrafta. Fylket har hatt medverknad både internt og eksternt og under er dei fire målsettingane formulert, slik dei ligg føre. Til dei fire måla er det knytt strategiar som vi oppmodar kommunane om å legge vekt på i sin planlegging.

Mål 1 Vestland som det leiande verdiskapingsfylket og nasjonal pådrivar for eit regionalisert og desentralisert Noreg. I dette målet ligg det at Vestland skal leggje til rette for nye arbeidsplassar gjennom omstilling og grøn konkurransekraft som baserer seg på regionale fortrinn og innovasjon.

Mål 2 Klima og miljø som premiss for samfunnsutvikling. I dette ligg det at vi skal forvalte viktige natur- landskaps og kulturverdiar og vere ein pådrivar for klimaomstilling og nullutslepp innan 2030.

Mål 3 Lokalsamfunn som ramme for gode kvardagsliv i heile Vestland. I dette ligg at vi skal utvikle lokalsamfunn basert på stadeigne ressursar og kvalitetar. Vidare at vi skal utvikle både fysisk og digital infrastruktur slik at vi sikrar mobilitet og digitale teneste.

Mål 4 Like moglegheiter til å delta i verdiskaping. I dette ligg at vi skal fremje opne og inkluderande arenaer for deltaking i kultur, frivillig arbeid og sivilsamfunn. Vi skal utvikle meir inkluderande og aldersvenlege samfunn med auka deltaking gjennom trygg oppvekst, utdanning og livslang læring.

Vurdering:

Temaet FN sine berekraftsmål er tatt inn under «Utviklingstrekk og utfordringar i Modalen kommune».

Måloppnåing og samarbeid

Vi vil understreke at ein berekraftig og attraktiv kommune er avhengig av gode senterområde med kort avstand til skule, butikkar, fritidstilbod mm. Det er ressurskrevjande å etablere eit vegnett med trygge løysingar for dei som går og sykklar når busettinga er spreidd. Tydelege satsing på å legge til rette for fortetting i sentrumsområda og langs eksisterande kollektivaksar vil bidra til å gjere miljøvennlege reisealternativ meir attraktivt. Dette er og i tråd med nasjonale og regionale forventningar om samordna bolig- areal- og transportplanlegging. Modalen er venta ein låg framskriven vekt, noko som gjer kommunen ekstra sårbar for feilgrep som ikkje tek kommunen i riktig retning. Utfordring med aukande tal eldre, og eldre som bur i dei meir usentrale delane av kommunen, færre unge tilflyttarar, lågare fødselsrate, manglande bustadattraktivitet og låg tilrettelegging for sykkel og gange, er alle utfordringar som kan løysast gjennom sterkare fokus på lokalsenterutvikling og fortetting i allereie bebygde område. Fokus på aldersvenlege samfunn vil

gjere bygdene meir levande og lette dei eldre sin kvardag. Dette vil i sin tur bidra til sparte midlar i kommunen, noko som Modalen har påpeika at er ei utfordring.

Vurdering:

Dette er teke inn som område å arbeide med i plan for klima, miljø, energi og samferdsle.

Trafikktryggleiksplan

VLFK kan ikkje sjå at Modalen kommune har ein trafikktryggleiksplan eller at planstrategien legg til rette for oppstart av ein slik plan. Me tilrår at kommunen opprettar ein trafikktryggleiksplan som bidreg til målretta trafikktryggingsarbeid i kommunane. Ein slik plan er også eit viktig verktøy for oss i arbeidet med å prioritere prosjekt som skal få utdelt økonomisk tilskot øyremerka trafikktryggleik. Kommunen kan søke VLFK om økonomiske støtte til utarbeiding av trafikktryggleiksplan her. Fristen for 2020 er utgått, men de står fritt til å søke om midlar til 2021 når ny frist er oppgitt.

Vurdering:

Dette er teke inn som område å arbeide med i plan for klima, miljø, energi og samferdsle.

Samferdsle

Temaet samferdsel er ikkje nemnt i planstrategien, sjølv om det er tiltak som bør gjerast ved enkelte punkter/strekningar på fylkesvegane i kommunen. Langs fv. 5412 er det nokon kritiske punkter som er flaumutsette ved høg vasstand i elva. Tiltak ved desse punkta krev eit samarbeid mellom fleire partar som til dømes NVE og VLFK, og det kan vera aktuelt å starte ein reguleringsprosess. Syner til fylgjande punkt i den politiske evalueringa av noverande planstrategi: «Arealdel bør reviderast. Når det gjeld LNF/spreidd: må opne for småskala attåttnæring på t.d. gardar. T.d. serveringsstad, reiselivsorientert. Kommuneplanen bør opne for meir spreidd bustadbygging. Dette kan bidra til meir tilflytting. Viktig å ha store tomtar (godt utover 800 m²)». Ein av utfordringane med den allereie spreia utbygginga i Modalen er sårbarheita i beredskapssituasjonar. Dei omtalte flaumutsette punkta langs fv. 5412 har ved tidlegare flaumhendingsar sperra fylkesvegen, slik at beredskapskøyretøy blant anna ikkje har hatt tilgang til delar av kommunen si befolkning. Dette styrkar behovet for ein strategisk planlegging av samferdselen i kommunen.

Vurdering:

Dette er teke inn som område å arbeide med i plan for klima, miljø, energi og samferdsle.

Kultur, idrett og inkludering

Frå eit kultur-, idrett- og inkluderingsperspektiv er fleire forventningar frå nasjonalt hald viktig for kommunen å ta omsyn til i planstrategi og overordna planarbeid i kommunen.

Nasjonale føringar

Kulturlova har til føremål å fastleggje offentlege styresmakters ansvar for å fremje og leggje til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleve eit mangfald av kulturuttrykk jf § 1. Med kulturverksemd meiner ein i denne lova å: skape, produsere, utøve, formidle og distribuere kunst- og andre kulturuttrykk, verne om, fremje innsikt i og vidareføre kulturarv, delta i kulturaktivitet, utvikle kulturfagleg kunnskap og kompetanse. Fylkeskommunen og kommunen skal syte for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt (§4). Vi viser til Nasjonale forventningar til planlegging 2019 – 2023. Kommunen

har peika ut nokre forventningar i planstrategien, men vi vil framheve at det er forventa at kommunen inkluderer kulturfeltet i den kommunale planlegginga, dette gjeld kultur, frivillig og idrettsfeltet. Rettleiaren seier at det er forventa at «kommunane tek vare på kunst og kultur som ein del av den kommunale planlegginga, og legg til rette for eit fritt og uavhengig kulturliv.» Rettleiaren seier og at «Kulturminne og kulturmiljø er ikkje-fornybare fellesgode som kan gi grunnlag for økonomisk, sosial, kulturell og miljømessig utvikling. Gjenbruk av den historiske bygningsmassen kan også gi betydelege klimagevinstar. Arealendringar og endra bruk er nokre av dei viktigaste påverknadsfaktorane for kulturminne og kulturmiljø i Noreg.».

Vidare er forventningane at:

- kommunane identifiserer og tek omsyn til viktig naturmangfald, friluftsområde, overordna grønstruktur, kulturhistoriske verdier, kulturmiljø og landskap i planlegginga
- kommunane legg til rette for høgt arealutnytting i byområde gjennom fortetting og transformasjon med kvalitet i omgivnadene, med vekt på arkitektur, byrom, kulturmiljø, grønstruktur og andre miljøverdier
- kommunane legg vekt på arkitektur og kvalitet i dei bygde omgivnadene og planlegg med utgangspunkt i særpreget til stadene, kulturhistoriske element og viktige landskapstrekk. Eldre busetnader og bystrukturar blir vurderte som ressursar i ein sirkulær økonomi.

Saksnr: 2020/75505-5 Side 4 av 6

Det er forventa eit tett samarbeid mellom fylkeskommunen og kommunane:

- når det gjeld å legge til rette for sykling og gange i byar og tettstader, mellom anna gjennom trygge skuleveggar, ved å planleggje for gange og sykling frå kollektivknutepunkt og til friluftslivsområde og for transportløysingar for grupper som er mindre mobile rundt
- flyktningar og innvandrarakar slik at dei få naudsynt opplæring som møter det regionale behovet for arbeidskraft.

KS sitt mandat for inneverande tingperiode inkluderer kultur som eige interesseområde og det vert utvikla arbeidsformer og kompetanse i KS til å utvikle dette politikkområdet.

Vurdering:

Modalen kommune sin Kulturplan 2020 – 2029 er ein strategisk plan med handlingsprogram for utvikling av kultur, idrett, friluftsliv og folkehelse. Planen er godkjent i kommunestyret i 2020, med planlagt revidering av handlingsplanen i 2024. Denne oppfyller krava til kultur, idrett, inkludering og folkehelse.

Regionale kulturplanar

Vestland fylkeskommune har 2 gjeldande regionale planar på kulturfeltet. Dei gjeld i dei geografiske områda til ny regional plan for kultur er vedteke. Vi viser her særleg til Premiss: Kultur. Regional kulturplan for Hordaland 2015 – 2025. Vi viser også til Vestland fylkeskommune sitt vedtekne dokument; Anleggspolitikk og kriteria for tildeling av spelemidlar. Dokumentet har ikkje status som regional plan, men gir likevel føringar for bruken av spelemidlar som kommunen må vere kjend med.

Vurdering:

Kulturplan 2020 – 2029, som og inkluderer fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Inkludering og integrering

Dei to regionale kulturplanane har inkludering og frivilligheit som gjennomgåande tema. I samband med regionreforma overtok fylkeskommunen fleire nye integreringsoppgåver innan busetjing,

kvalifisering, førebygging og frivilligheit frå Inkluderings- og mangfaldsdirektoratet. Regjeringa vedtok ny integreringslov 13.10.2020 med iverksetjing 01.01.2021. I arbeid med utviklingsplan for Vestland og dei påfølgjande regionale planane vert det meisle ut regional politikk på integreringsfeltet. Dette er ein ny arena for tett samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen framover. Vi forventar at inkludering og integrering vert eit tema i planstrategi og kommuneplanen sin samfunnsdel. Delen innvandrarak i Modalen kommune er ca. 8%. Det er viktig at desse er involvert i medverknadsprosesser for nye planar som er under arbeid. Ein samla innsats i kommunen for å jobbe målretta med kvalifisering og arbeid til flyktningar er viktig. Rask kvalifisering gjennom arbeid og utdanning er det overordna målet.

Vurdering:

I Folkehelseoversikt (kjem i løpet av 2021) er integrering og inkludering tatt med som innsatsområde både for skule og barnehage.

Kulturarv

Vestland fylkeskommune er regional sektorstyresmakt for kulturminne. Kulturminnelova sitt føremål § 1 seier mellom anna at: «Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning. Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressursene som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og framtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet.».

Vi viser til ny stortingsmelding om nye mål i kulturmiljøpolitikken:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/kulturmiljo/id2697943/> Her vil vi særleg peike på gjenbruk og istandsetting av kulturminne og kulturmiljø som er samfunnsnyttig både av omsyn til klima, ressursbruk og økonomi. Tiltak i samband med dette kan vere ein del av ein klimaplan. Å finne god balanse mellom vern og utvikling er ei av desse utfordringane. Kulturminne er ressursar for å bygge samfunnet. Her har Modalen kommune ei viktig oppgåve med å ta vare på kulturarven som ressurs for kunnskap, oppleving, bruk og gjenbruk (sirkulær økonomi). Kommunen vedtok plan for kulturminnevern i 2000 og vurderer revisjon av denne i 2023 på slutten av planperioden. Vi oppfordrar kommunen til å revidere planen. Særleg handlingsdelen og tiltak bør oppdaterast og korrigert opp mot økonomiplan i kommunen slik at arbeid med kulturmiljø og kulturarv vert aktuelt i planperioden. Det er positivt at nyleg vedtatt kulturplan har inkludert kulturminne.

Vurdering:

Temaet er tatt med som prioritert plan for revidering i 2023, jfr. ovsikt i KPS.

Idrett og friluftsliv

Fylkeskommunen oppmodar Modalen kommune å inkludere «plan for friluftslivets ferdselsårer» i kommunal planstrategi. Friluftslivets ferdselsårer er et nytt nasjonalt prosjekt (2019-2023) initiert av Klima- og miljødepartementet, leia av Miljødirektoratet. Ein eigen vegleiar for arbeidet finst på Miljødirektoratet sine nettsider. Saksnr: 2020/75505-5 Side 5 av 6 Friluftslivets ferdselsårer er ei naturleg oppfølging av kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder og Turskiltprosjektet. Begge prosjekta er naturleg å inkludere i kunnskapsgrunnlaget til planstrategien. Det same gjeld statleg sikra friluftslivsområder og andre tilrettelagte friluftslivsområder i kommunen.

Vurdering:

Viser til prioriteringar i gjeldande kulturplan 2020 – 2029.

Kommunen si kulturplanlegging

Modalen kommune er kjenneteikna av nærleik, og samhald. Lokal identitet gjennom mangfald, landskap, kultur, historie, næringsliv er viktige bærebjelkar i lokalsamfunnet. Eit godt barne- og ungdomsarbeid og eit allsidig fritid- og kulturtilbod gjer og sitt til at folk vil etablere seg i kommunen. Deltaking i frivillig arbeid og kulturtilbod er viktig for folkehelsa. Kulturliv, idrett, kulturarv, mangfald og friluftsliv er rike kjelda til innhald i kvardagsliv og identitet i lokalsamfunn. Dei er viktig ressursar for å bygge kommunen si framtid. Desse er òg kjelda til næring og utvikling lokalt og regionalt og er helsefremjande faktorar, då dei er viktige for alle generasjonar si sjølvforståing, trivsel og verksemd. Kulturplanen, vedtatt i 2020, omfattar også idrett og friluftsliv og skildrar satsing på eit allsidig fritid og kulturtilbod i kommunen. Vidare er det planlagt revidering/utarbeiding av desse fagplanar som har relevans for kultur, idrett og inkludering:

- Felles oppvekstplan med skulen og barnehagen (i 2021)
- Landbruksplan (rullerast i 2022)
- Leve heile livet (i 2020)
- Plan for arbeid mot vald i nære relasjonar (i 2021)
- Strategisk næringsplan - revisjon i 2021 – har fokus på kulturbasert næringsliv
- Digitaliseringsplan i 2021
- Arkivplan i 2021
- Kulturminnevernplan - vurdere revisjon i 2023

Vurdering:

Kulturplan 2020 – 2029 skal reviderast i 2024.

Medverknad

Kommunen bør legge stor vekt på medverknadsprosessar i det vidare planarbeidet og utvikle gode modellar for samhandling innan kultur, idrett og inkludering og med frivillig sektor. Vi vil vise til at å nytte etablerte møteplassar, t.d. frivillig sektor, kan vere positiv i og med at ein har eit allereie etablert system der ein lett kan kome i kontakt og sikre medverknad frå breie grupper av innbyggjarar, særleg barn og unge, eldre og innvandrarar. Det er også ein god måte å ta i vare integreringsaspektet. Vi vil og peike på viktige felt og grupper som er naturlege å inkludere i overordna planarbeidet i kommunen:

- Frivillig sektor
- Kunst- og kulturinstitusjonar
- Det frie, profesjonelle feltet, utøvande og skapande kunstnarar innan ulike kunstformer.
- Integrering og inkluderingsperspektivet.
- Immateriell kulturarv, som stadnamn, tradisjonsmusikk, livsminne, tradisjonshandverk og annan handlingsboren kunnskap.
- Dokumentarv og dokumentasjon, som privatarkiv, kulturhistoriske foto, lyd- og filmdokumentasjon.
- Bibliotek skal gi tilgang til kultur, informasjon, kunnskap og eit godt læringsmiljø.
- Bibliotekstrategi Rom for demokrati og danning er grunnlag for den nasjonale bibliotekutviklinga 2020-2023, med mål om å vidareutvikle biblioteka som relevante og viktige kunnskapsinstitusjonar som skal bidra til folkeopplysning og danning for befolkninga.
- Møteplassar, som bibliotek, anlegg for idrett og friluftsliv, kulturbygg og dei møteplassane som vert skapt av frivillig aktivitet
- Digital kulturformidling
- Anleggsutvikling. Anlegg og arena for idrett, kultur og friluftsliv som er i tråd med regionale føringar og som del av heilskapleg samfunnsutvikling. Saksnr: 2020/75505-5 Side 6 av 6 Vestland

fylkeskommune oppmodar til samarbeid og dialog og bidreg med rettleiing på dei ulike fagfelt innan kultur, idrett og friluftsliv, kulturarv, bibliotek, inkludering og integrering, frivilligsektor etter nærare avtale.

Vurdering:

Rådmannen ser dette som eit viktig område å ta med i fortsetjinga, jfr. pkt. under utviklingstrekk og utfordringar i Modalen kommune – rådmannen – felles.

Trygg Trafikk

Me oppmodar kommunen om å vurdere utarbeiding av kommunal trafikksikringsplan i inneverande planperiode. Ein gyldig og operativ trafikksikringsplan vil gjera det enklare å kunne kvalifisera for støtte frå Vestland fylkeskommune til utbetring av tiltak på fylkesvegnettet dykkar og til å få eit meir systematisert trafikksikringsarbeid. Ein trafikksikringsplan vil slik bidra til at det vert enklare å vurdere prioriteringsrekkefølge på vegtiltak, særleg farleg eller vanskeleg skuleveg og vurdere førebyggjande tiltak for utsette grupper i trafikken, som barn og unge. Trygg Trafikk bidreg gjerne i eit eventuelt arbeid med utarbeiding av ny trafikksikringsplan.

Vurdering:

Temaet vil bli handsama i plan for klima, miljø, energi og samferdsle som er planlagt oppstart av i 2022.